

Flora i fauna na lądach

Flora i fauna na lądach

Biosfera (z gr. *bios* = życie + *sphaira* = kula) jest sferą kuli ziemskiej, w której istnieje życie.

Rozumiana jest najczęściej jako **świat roślin i zwierząt**. Swym zasięgiem obejmuje litosferę (skorupa ziemska), hydrosferę (woda) i dolną część atmosfery.

Antroposfera – biosfera w której żyje i gospodaruje człowiek

Czynniki mające wpływ na rodzaj i rozmieszczenie roślinności na Ziemi

Klimat – temperatura, wielkość i rozkład opadów

Gleby

Wysokość terenu nad poziomem morza

Ukształtowanie powierzchni

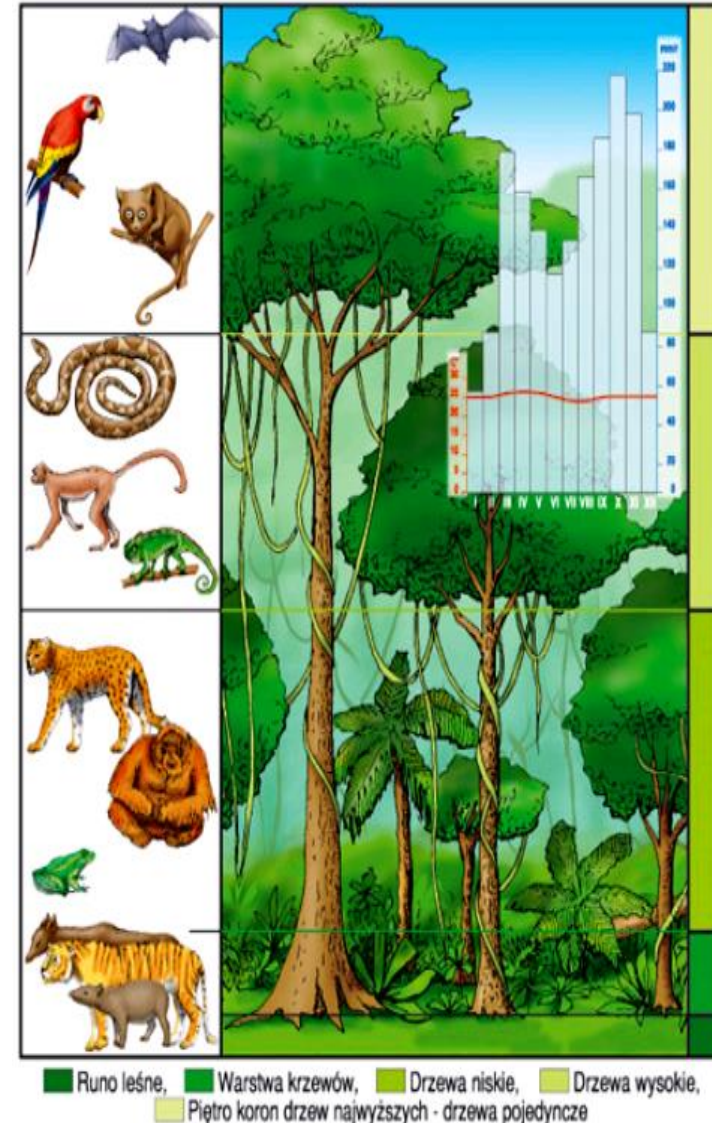
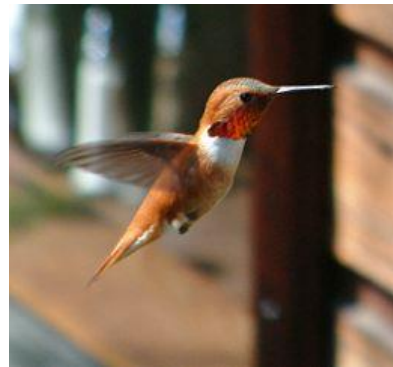
Formacje drzewiaste (lasy)

Lasy:
strefy równikowej,
strefy klimatów podzwrotnikowych,
strefy klimatów umiarkowanych

Lasy strefy równikowej

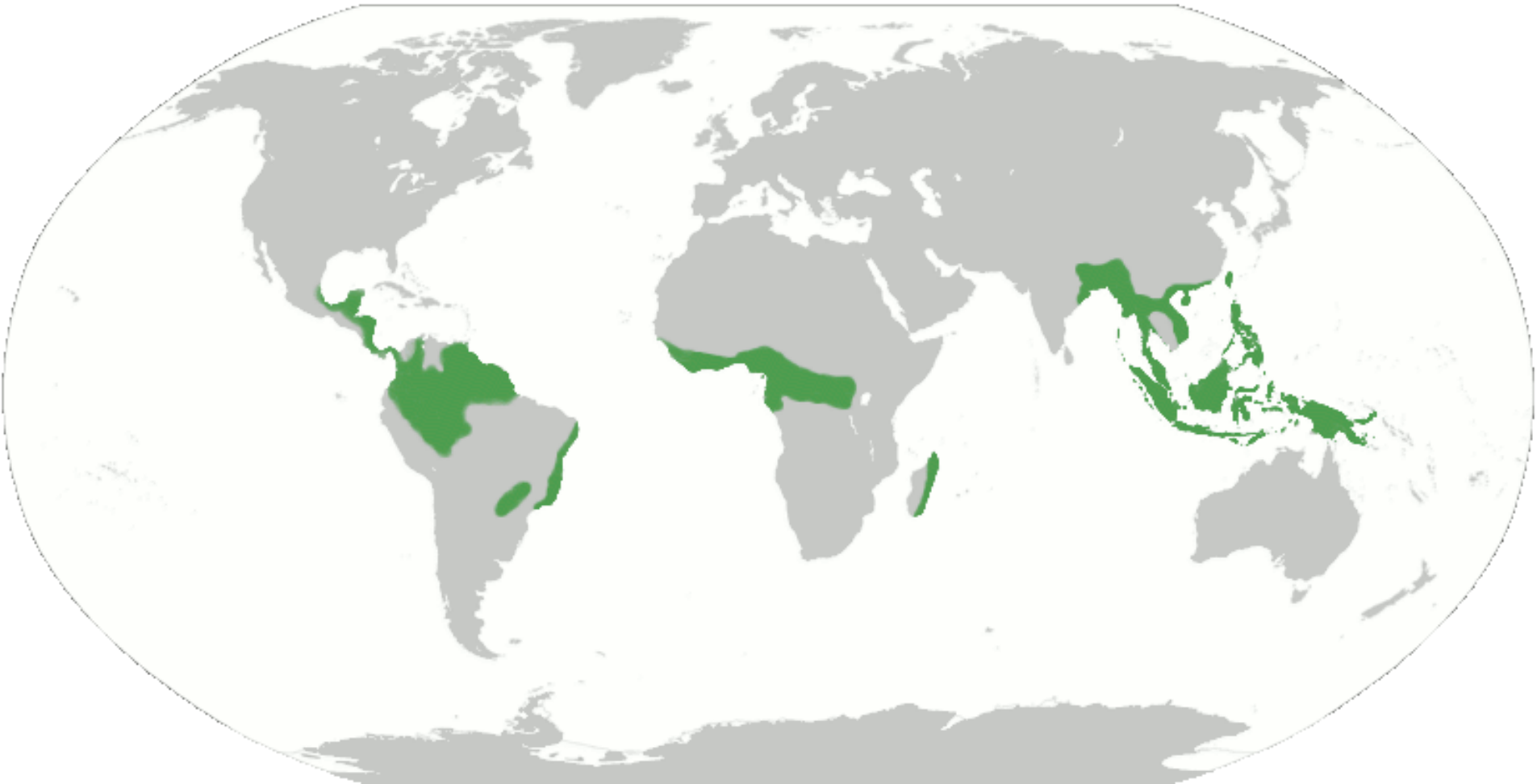
Piętrowy układ roślinności

- wierzchołki pojedynczych drzew (wys. 50 – 60 m)
- środkowe piętro „dach lasu” (wys. 30 – 40 m)
- warstwa gęstych krzewów,
- ubogie poszycie lasu

Runo leśne, Warstwa krzewów, Drzewa niskie, Drzewa wysokie, Piętro koron drzew najwyższych - drzewa pojedyncze

Strefa lasów równikowych

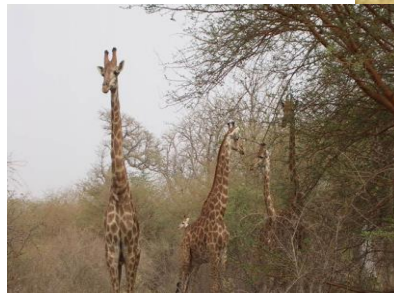
Formacje drzewiaste (lasy)

Lasy:
strefy równikowej,
strefy klimatów podzwrotnikowych,
strefy klimatów umiarkowanych

Lasy strefy podzwrotnikowej

Sucha pora – drzewa zrzucają liście

Drzewa mniejsze, rozłożyste (wys. 10-30 m.)

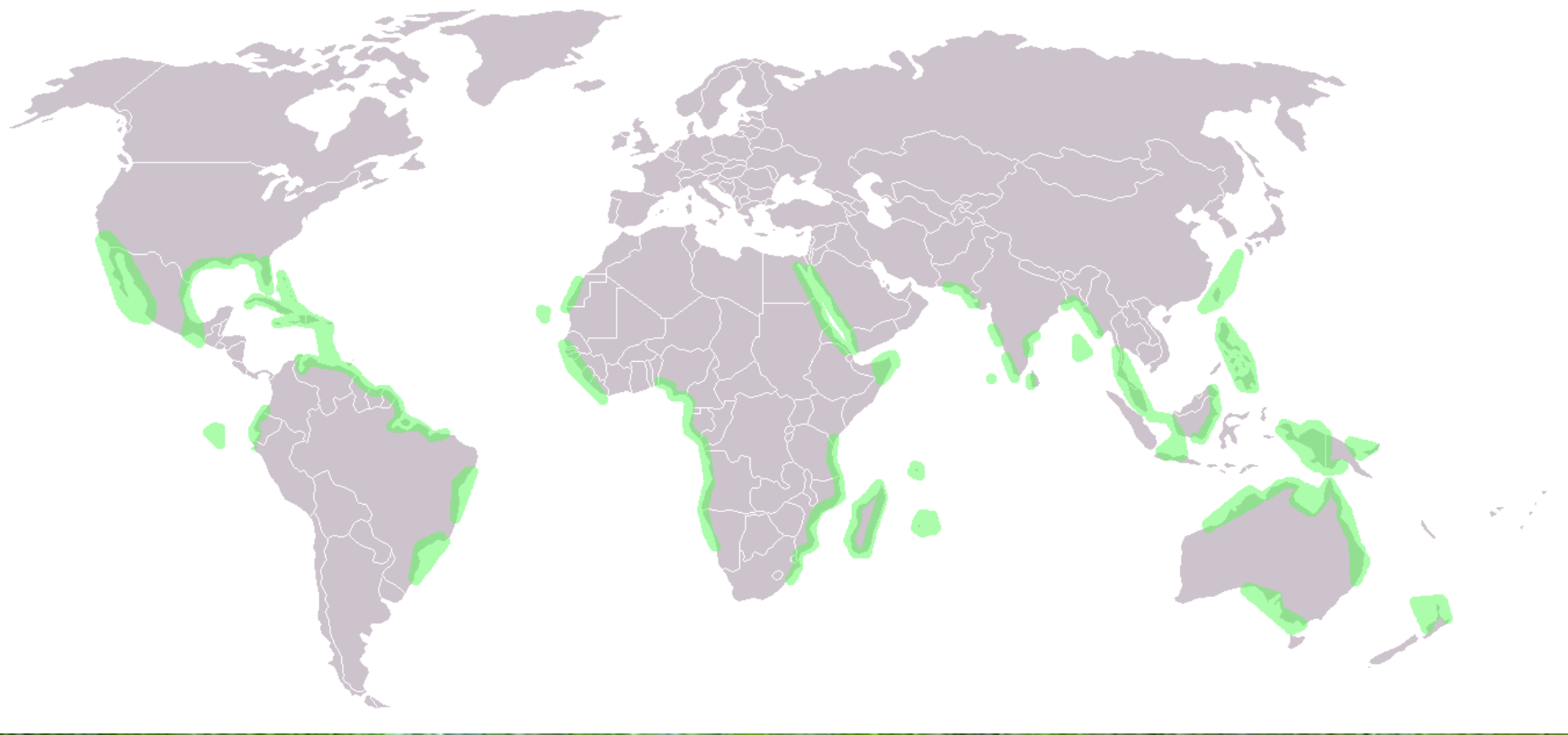
Lasy galeriowe - las występujący w strefie sawanny wzdłuż rzek, w dolinach zalewowych, czerpiący wodę z płytko położonych wód gruntowych.

Namorzyny (lasy namorzynowe)– wiecznie zielone lasy w strefie międzyzwrotnikowej znajdujące się w zasięgu pływów morskich

Formacje drzewiaste (lasy)

Lasy:
strefy równikowej,
strefy klimatów podzwrotnikowych,
strefy klimatów umiarkowanych

Lasy strefy umiarkowanej

Drzewa zrzucają liście na zimę
Trzy typy lasów – liściaste, iglaste i mieszane
Tajga

Las strefy umiarkowanej – las bukowy

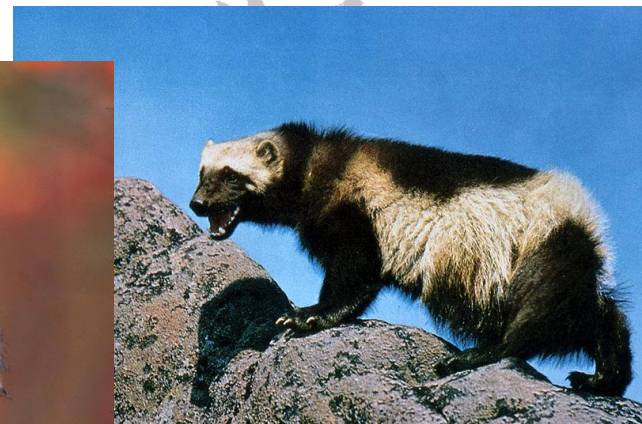

Las strefy umiarkowanej - bory

Tajga – las klimatu umiarkowanego chł

Tajgę w większości porastają lasy szpilkowe oraz w niewielkim stopniu lasy liściaste

Formacje krzewiaste

Typowe dla strefy klimatycznej podzwrotnikowej – twardolistne i kolczaste krzewy o wysokości do 4 metrów

Makia w basenie Morza Śródziemnego

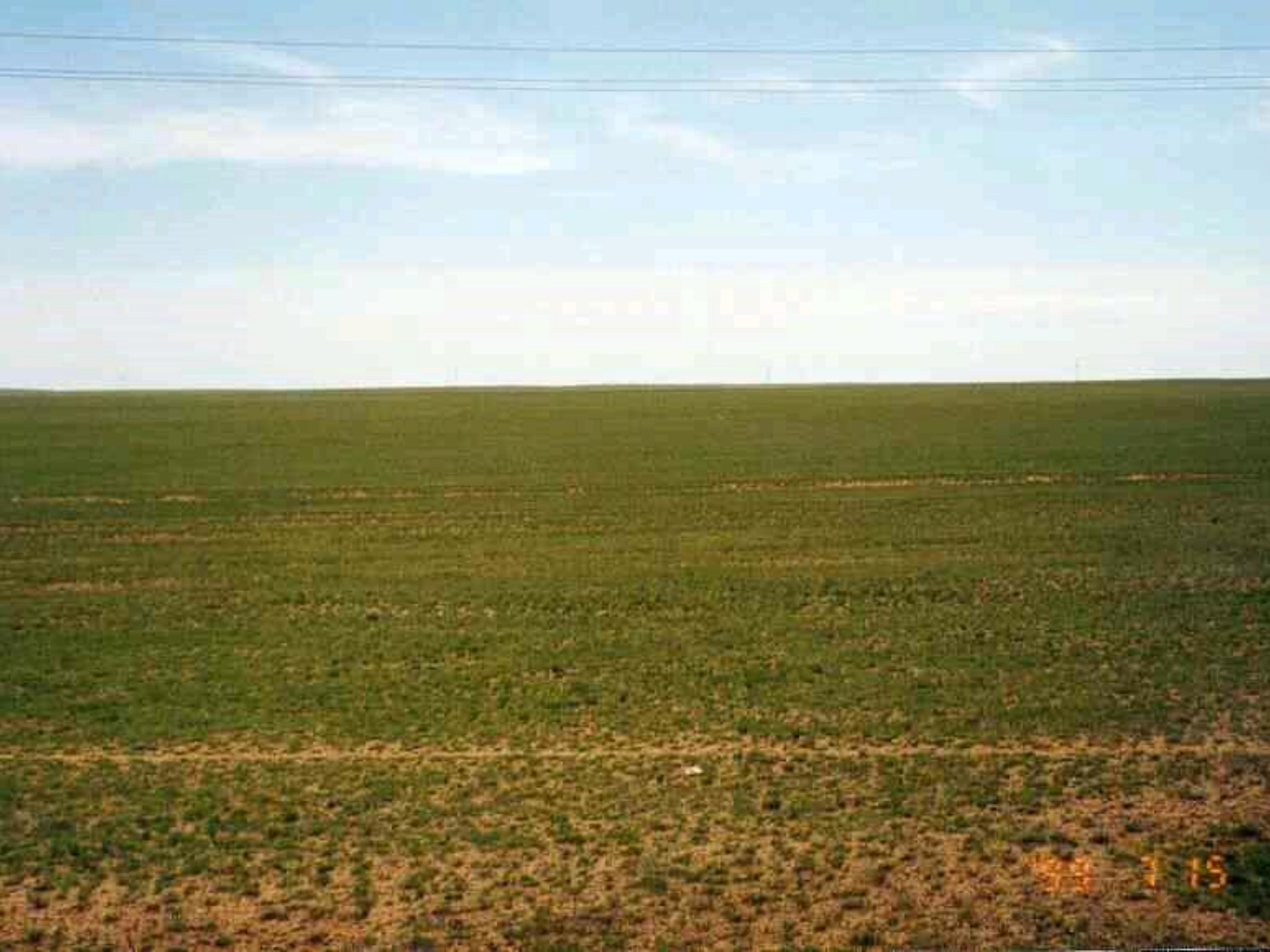

Formacje trawiaste

Typowe dla strefy klimatycznej umiarkowanej.

Step (Azja) - równina pozbawiona drzew, rzek i jezior.

08 1 15

Preria - rozległe obszary porośnięte roślinnością trawiastą, w Ameryce Północnej.
Preria jest podobna do występującego w Azji stepu.

Pampa - trawiasta lub krzewiasto-trawiasta formacja roślinna o charakterze stepowym występująca w Ameryce Południowej, na której wypasa się bydło i owce.

Sawanna – trawiasta formacja roślinna, strefy międzyzwrotnikowej o klimacie gorącym z wyraźnie zaznaczoną porą suchą, trwającą od 3 do 9 miesięcy oraz porą deszczową.

Tundra (fin. tysi góra) – bezleśne zbiorowisko roślinności w zimnym klimacie strefy arktycznej i subarktycznej. Charakteryzuje się występowaniem stale zamrożonym podglebiem i bardzo niską pokrywą roślinną, zdominowaną przez mchy i porosty.

S. Beck '01

Formacje pustynne

Kserofity, rośliny sucholubne - rośliny przystosowane do życia w suchych miejscach takich jak step, pustynia, półpustynia, wydmy, piaski.

Pustynia lodowa (pustynia polarna) to obszar praktycznie pozbawiony pokrywy roślinnej, występuje w strefie podbiegunowej.

Pustynia lodowa Antarktyda

Strefa roślinna w górach

Turnia - rodzaj skalistego, ostrego szczytu lub skałki o stromych lub nawet pionowych ścianach, charakterystycznego dla gór o rzeźbie alpejskiej,

Buczynowe Turnie

Hala w rozumieniu **botanicznym** to zbiorowisko trawiaste charakterystyczne dla obszaru Alp i gór Europy Środkowej.

Wysokogórskie hale na Ciemniaku w Tatrach

Kosodrzewina - występuje na terenach pasm górskich Europy Środkowej i Południowej w piętrze kosówki powyżej regła górnego a poniżej piętra hal.

Kosodrzewina w Dolinie Gąsienicowej

Regiel górny - piętro roślinne usytuowane pomiędzy (1000)1250-1550 m n.p.m.
W reglu górnym przeważa świerk.

Regiel dolny w klimacie umiarkowanie chłodnym jest to piętro lasów liściastych i mieszanych występujące na wysokościach poniżej 1000-1250 m n.p.m.

Przyporządkuj odpowiednie numery do formacji roślinnych.

pustynia lodowa , tundra , tajga , step , lasy i zarośla twardolistne , półpustynia i pustynia gorąca , sawanna , wiecznie zielony las równikowy , las liściasty i mieszany strefy umiarkowanej

STREFY
KRAJOBRAZOWE
NA ŚWIECIE

0 2000 4000 km

